

ที่ สม ๐๕๐๒/๑๑๓

กพด.รับที่ 20
วันที่ 13 ธ.ค. 2566
เวลา 15.15 น.

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗ ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๓ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ข้อเสนอแนะกรณีร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ
พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ขาดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. รายชื่อร่างกฎหมายลำดับรองประกอบมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติ
อุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครอง
สัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๓๗-๓๘/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้รับเรื่องร้องเรียนจากเครือข่ายธรรมาภิบาล
ดินน้ำป่าดอยภูคาและตัวแทนชุมชนกะเหรี่ยง กรณีร่างกฎหมายลำดับรองประกอบมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕
แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า
พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีรายชื่อตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ขาดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน กสม. จึงขอกราบเรียน
ความเป็นมา ข้อพิจารณา และข้อเสนอแนะ ในเรื่องข้างต้น ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ กสม. ได้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนข้างต้นแล้วเห็นว่า การจัดรับฟังความคิดเห็น
ต่อร่างกฎหมายลำดับรองประกอบมาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒
และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ อันประกอบด้วยร่างกฎหมาย
๖ ฉบับ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวม ๔ ครั้ง และ
การจัดประชุมในพื้นที่ของสำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑ (ปราจีนบุรี) และในกรุงเทพมหานคร รวมทั้งรับฟัง
ความคิดเห็นจากขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.) รวม ๓ ครั้ง ยังไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสีย
ประกอบกับอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าส่วนมากเป็นพื้นที่ห่างไกล จึงมีข้อจำกัดการใช้งาน
เครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมทั้งผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจำนวนมากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ อาจไม่เข้าใจถ้อยคำ
ในตัวบทกฎหมายซึ่งเป็นภาษาไทยที่มีความซับซ้อน และไม่สามารถแสดงความคิดเห็นผ่านระบบสารสนเทศได้
การรับฟังความคิดเห็นต่อกฎหมายลำดับรองดังกล่าวจึงยังขาดการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียอย่างเพียงพอ

/ไม่เป็นไป...

ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๕ วรรคสาม และมาตรา ๑๔ จึงถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๑.๒ การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายลำดับรองตามข้อ ๑.๑ ยังอยู่ในขั้นตอนที่สามารถรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ กสม. จึงมีข้อเสนอแนะให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ร่วมกับฝ่ายปกครอง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในและรอบเขตอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุกแห่ง ต่อร่างกฎหมายลำดับรองเป็นรายอำเภอ โดยวิธีการจัดประชุม และอาจจัดให้มีล่ามในพื้นที่ที่มีประชาชนส่วนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ รวมถึงให้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนผู้ที่ยังไม่ได้รับสัญชาติไทยแต่อยู่ระหว่างการขอสัญชาติไทยด้วย

๑.๓ โดยที่กฎกระทรวงกำหนดร่างกฎหมายที่ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้ร่างกฎหมายที่กำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่งในการดำรงชีวิตของประชาชน ต้องดำเนินการจัดรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยหากเป็นร่างกฎหมายซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการแล้ว และอยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถ้ายังมีได้ดำเนินการจัดรับฟังความคิดเห็น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะส่งกลับไปให้หน่วยงานดำเนินการจัดรับฟังความคิดเห็นหรือไม่ก็ได้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) และ (๓) ประกอบมาตรา ๓๖ และมาตรา ๔๒ บัญญัติให้ กสม. มีหน้าที่และอำนาจเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ วรรคสอง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เห็นสมควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ กสม. ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเร็ว

๔. ข้อพิจารณา

ด้วยเหตุที่ร่างกฎหมายลำดับรองประกอบพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับตามข้อ ๑.๑ ได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๔ และคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติรับหลักการร่างกฎหมาย ๒ ฉบับ คือ ร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.

/และร่าง...

และร่างพระราชกฤษฎีกากำหนดโครงการอนุรักษ์และดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า พ.ศ. เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ดังนั้น กสม. จึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้พิจารณาสั่งการให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชจัดรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายลำดับรองดังกล่าวเพิ่มเติมโดยวิธีการตามข้อ ๑.๒ เพื่อคุ้มครองสิทธิชุมชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๕๗ และส่งเสริมให้การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกฎหมายลำดับรองดังกล่าว เป็นไปอย่างรอบด้านและบรรลุวัตถุประสงค์ในการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

กสม. จึงขอกราบเรียนเพื่อนายกรัฐมนตรีนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาข้อ ๔ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการตามรายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๓๗ - ๓๘/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๖ ดังปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๑

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๑๙๗๗ (พชรพรรณ)

โทรสาร ๐ ๒๑๔๑ ๙๕๗๗